

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie ze skargi M. B.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. II KK 168/22,
na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 11 lipca 2024 r.,

**na podstawie art. 22 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy
z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony
do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym
prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora
i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.
Dz.U. 2023, poz. 1725) zawiesza postępowanie z uwagi na
konieczność przeprowadzenia zmian legislacyjnych usuwających
wady procesowe Określone w wyroku Trybunału Sprawiedliwości
Unii Europejskiej (Wielka Izba) z 21 grudnia 2023 r., C-718/21 oraz
w wyroku pilotażowym Europejskiego Trybunału Praw Człowieka
z 23 listopada 2023 r. Wałęsa przeciwko Polsce (skarga nr
50849/21) w terminie tam zakreślonym.**

UZASADNIENIE

W dniu 29 kwietnia 2024 r. M. B. wniósł pismo zatytułowane „Skarga na
naruszenie prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez

nieuzasadnionej zwłoki i w rozsądnym terminie”, zgłaszając szereg zastrzeżeń i okoliczności dotyczących postępowania w sprawie oraz wskazując na jego wadliwość i przewlekłość, powołując się między innymi na art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej i art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych Wolności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725 ze zm., dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”) – strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek skargi sąd stosuje odpowiednio przepisy o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego skarga dotyczy.

Przepis art. 22 § 1 k.p.k. stanowi, że jeśli zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie postępowania, a w szczególności jeżeli nie można ująć oskarżonego albo nie może on brać udziału w postępowaniu z powodu choroby psychicznej lub innej ciężkiej choroby, postępowanie zawiesza się na czas trwania przeszkody. Katalog przyczyn zawieszenia postępowania zawarty w cytowanym przepisie ma charakter otwarty.

W wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Wielka Izba) z dnia 21 grudnia 2023 r., C-718/21 potwierdzono, że Krajowa Rada Sądownictwa

ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018 r., poz. 3), nie jest organem niezależnym od władzy wykonawczej i ustawodawczej, a orzeczenia Sądu Najwyższego – Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych są obarczone wadą procesową. Stwierdzona wada procesowa pozbawia Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej kompetencji do udzielenia merytorycznej odpowiedzi na pytanie prejudycjalne przedłożone przez tak ukształtowany Sąd.

Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie Wałęsa przeciwko Polsce (skarga nr 50849/21), stwierdził systemowe naruszenie art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i wyznaczył termin na jego usunięcie. W uzasadnieniu wyjaśnił, że przyczyną stwierdzonej wady procesowej jest przede wszystkim wydanie orzeczenia przez sąd ukształtowany z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa działającej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018 r., poz. 3).

Mając na względzie utrwalone orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, a nadto ustrojowy charakter instytucji pytań prejudycjalnych i jej fundamentalne znaczenie dla całego systemu prawnego Unii Europejskiej (zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Wielka Izba) z dnia 6 marca 2018 r., C-284/16), Sąd Najwyższy uznał, że zawieszenie postępowania jest właściwą drogą do uniknięcia poważnego naruszenia prawa, ponieważ w polskim systemie konstytucyjnym tylko ustawodawca może usunąć stwierdzoną wadę procesową.

Zawieszenie postępowania z urzędu, na podstawie art. 22 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość okazało się zatem konieczne do czasu usunięcia stwierdzonej wady procesowej.

[SOP]

[a!]

